

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İş Sağlığı ve Güvenliği Meclisi, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği İle Mücadele Günü dolayısıyla Türkiye’de çalışırken hayatını kaybeden çocuklara ilişkin bir rapor yayımladı. 2013 öncesine ilişkin devletin açıkladığı en yüksek verilerin esas alındığı raporda, son 21 yılda en az 888 çocuk işçinin çalışırken hayatını kaybettiği belirtildi.

Kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, yaşama, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklar tüm modern devletler tarafından tanınmalı ve korunmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesinin 32. Maddesinde, taraf devletler, çocuğun, ekonomik sömürüye ve her türlü tehlikeli işte ya da eğitimine zarar verecek ya da sağlığı veya bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ya da toplumsal gelişmesi için zararlı olabilecek nitelikte çalıştırılmasına karşı korunma hakkını kabul ederler. Bu sebeple ülkemizde de hem uluslararası sözleşmeler hem anayasal ilkeler gereği çocuk işçiliği ve çocuk emeğinin sömürüsü ile mücadele edilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de çocuk işçilik, üretimi ayakta tutan bir olgu olarak varlığını korumaktadır. Açıklanan resmi veriler çocuk işçiliğin gerçek boyutlarını maalesef ki yansıtmamaktadır. Çocuk işçiliğin azaldığına dayanak gösterilen istatistiklerde sayısı 1,5 milyonu bulan çırak, stajyer ve meslek eğitimi gören öğrenci verileri açıklanmamaktadır.

Çocuk işçiliğin diğer biçimini ise çırak ve stajyerlik oluşturmaktadır. MEB ile sermayenin iş birliği çerçevesinde çocuklar, organize sanayide ve fabrikalarda uzun çalışma saatlerinde, çok düşük ücretlerle çalıştırılmaktadırlar. Çalışma sürelerinin bir kısmı teorik eğitime ayrılan çıraklar ‘öğrenci’ sayılmakta, MEB’in belirlediği işkollarında çıraklık sözleşmesi yapılarak çalıştırılmaktadır. Stajyer çocuk işçilerin notunun yarısını patron vermektedir. Bu koşullar yüzünden çocuklarımız, ucuza çalıştırılmakta ve meslek okulları sanayinin fason işletmeleri haline getirilmektedir.

MEB'in uzun süredir çocuk işçiliği yasal ve meşru hale getirme çabası neticesinde MESEM'lerde 'eğitim alan' çocuk sayısı 2022 yılı Ekim ayında 900.000 yükseldi. Buralara kaydolan öğrenciler sadece 1 gün okula gidiyor. Haftanın 4 günü ise işletmelerde çalıştırılıyor. Buna karşın mezunlar "Ustalık Belgesi" ile "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi diploması" alıyorlar. Üstelik burada çalıştırılan öğrencilerden 9, 10 ve 11'inci sınıflarda olanlara asgari ücretin sadece yüzde 30'u, 12'nci sınıfta olanlara ise sadece yüzde 50'si veriliyor.

Bu koşullar altında emekleri sömürülen çocuklarımız, iş verenler tarafından baskılara maruz kalmakta ağır koşullar altında ve uzun mesai süreleri ile çalıştırılmaktadır. Bu çalışma süreleri içerisinde iş kazaları ve işçi ölümleri yaşanmaktaysa da kurumlar tarafından bu veriler açıklanmamaktadır.

Bu bağlamda; İŞİG Meclisinin açıkladığı raporun aydınlatılması, MESEM'lerde eğitim alan çocuklarımızın çalışma şartlarının araştırılması ve bu kuruma bağlı çalışan çıraklık ve stajyerlik yapan çocukların yaşadığı iş kazalarının raporlanması amacıyla Anayasa'nın 98. Maddesi ve İçtüzü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.16.06.2023

Aliy
Ar. Aliye ÇOBAN
Ankara Mv.
Özge Kaya
Çarşamba Mv.

LOLOLU
HAZIR OZLUK YILARLI
Mv
Kadim Durmaz
Tokat Mv

Deniz DEMİR
Ankara Milletvekili

GÜLCAN KİŞ
Gökmen.
MERSİN.

Yemal Atakan CİNER
Karaman Mv.
J. A. 10

Aliye Timisi
BİRELER
A. 10

Utku ÇAKIRÖZER
Eskişehir Milletvekili

Ayhan BALUT
Adana Mv.
Deniz YİĞİT
İzmir Mv.

Fatih KAY
İstanbul Mv.
F. 10

5.3.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1. Okan Kuralp	Ankara	Okan
2. Elvan Işık GENİ	Gaziantep	Elvan
3. Ahmet ÖNAL	Kırıkkale	Ahmet
4. Nurhayat Altınok	Bursa	Nurhayat
5. A. Tuncay ÜZKAN	İzmir	A. Tuncay
6. HAZAR KARASU	Sivas	Hazar
7. Uğur Beyazkale	Adana	Uğur
8. Nuhîp Hoca	Erzurum	Nuhîp
9. Selin Çeng	Kayseri	Selin
10. Hasan Ufuk Çelik	Niğde	Hasan
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		